

Valther-ommetjes Groene route

FOTO:

St. **Bestemming**
Borger-Odoorn

WANDELROUTE 10 KM

De routes van het Valther Ommetje brengen je langs de mooiste punten uit dit Drentse vestingdorp. Denk bijvoorbeeld aan het authentieke stationsgebouw, dat tot 1938 nog in gebruik was! Of bewonder het Smeltwaterdal, waar aan het einde van de IJstijd vermoedelijk enorme hoeveelheden smeltwater zich een weg baanden naar zee.

Startpunt

Het Perron, 7872 PJ Valthe.

Naast Hotel-Restaurant De Schuttershof.

Parkeren kan gratis bij het Perron.

[Routebeschrijving via Google maps](#)

Lengte route 10 km

Volg de groene paaltjes

GPS-Parkeerplaats

52°58'13.8"N 6°47'36.4"E

Begaanbaarheid paden

Goed begaanbaar in alle seizoenen

Honden

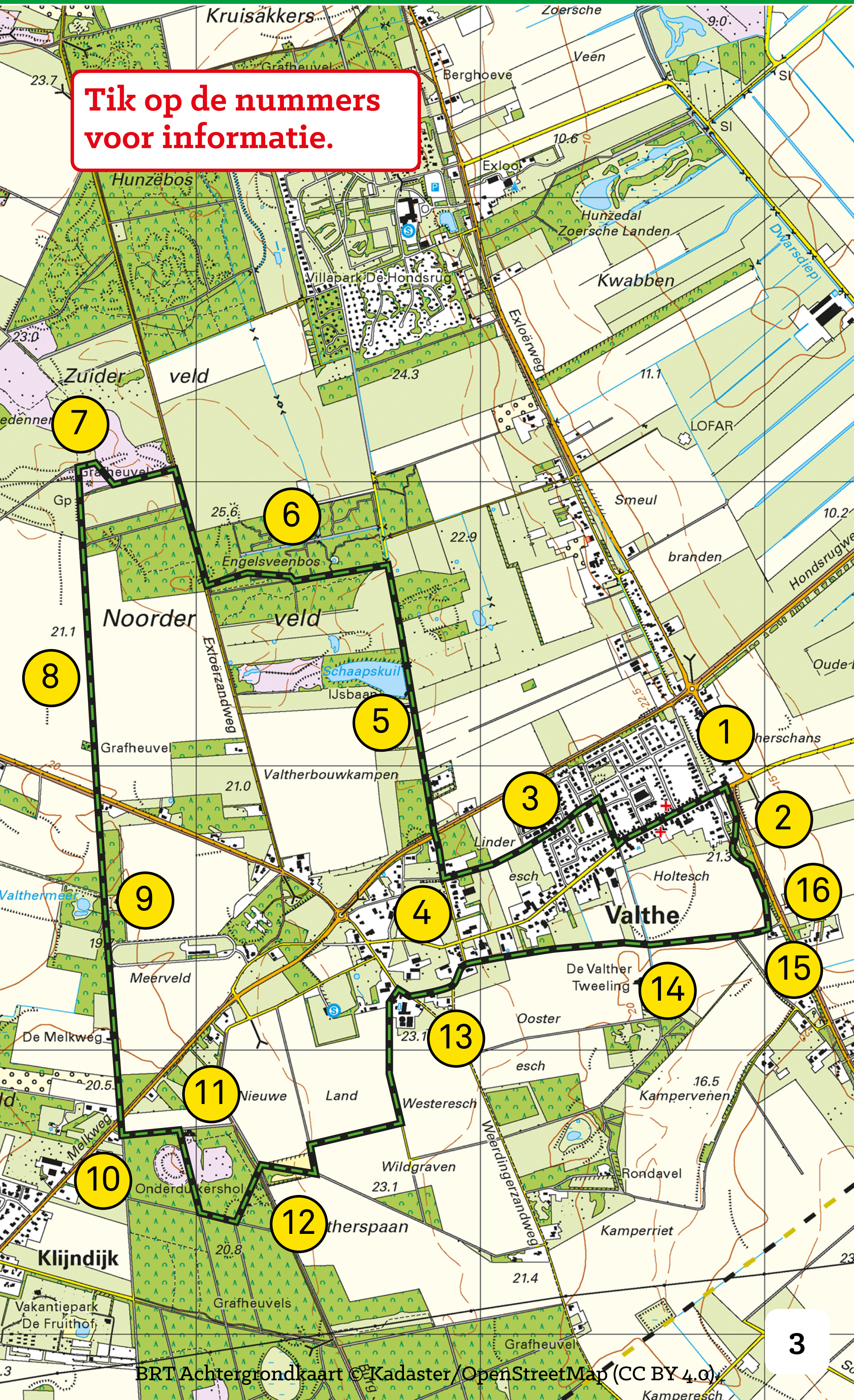
Toegestaan mits aangelijnd

- Deze pdf werkt het beste in Acrobat Reader of iBoeken.
- Printen: maak gebruik van de mogelijkheden van uw eigen printer. [Zie tips.](#)

Valter ommetje-groen: 10 km

Tik op de nummers voor informatie.

Valter ommetje-groen: 10 km

- **Vertrek vanaf het Perron, volg het voetpad langs de Hoofdstraat**
- **Derde weg rechtsaf. Na de school linksaf, de Lindeweg. Volg dit pad, later schelpenpad.**
- **U komt langs een grafheuvel en een beschermde es. Einde pad rechtsaf**
- **Bij kruispunt weg oversteken en rechtdoor. Bezienswaardigheid: Schaapskuil, momenteel ijsbaan**
- **2e pad links: Engelsveenbos**
- **1e pad rechts, langs vijvertje met bankje. Pad links aanhouden.**
- **Na de sloot meteen links (1e afslag)**
- **Einde pad links, pad volgen. Bij hek, rechts door de kleine opening naast het hek, en het pad achter het hek volgen.**
- **Einde pad rechts, 3e pad links, pad volgen over de hei (karresporen) en bij splitsing van pad het pad rechts volgen.**
- **1e pad links. Grafheuvel, Eppiesbergie, pad blijven volgen.**

- **Einde betonpad weg oversteken en rechtdoor.**
- **Einde pad rechts weer weg oversteken**
- **Bij kleine parkeerplaats linksaf langs de bosrand. Tweede weg rechts**
- **Langs fietspad en vervolgens het zandpad oversteken om het eerste pad rechtsaf te gaan.**
- **Eerste pad links, eerste pad rechts, einde pad linksaf**
- **Einde weg rechtsaf, volg de bochten in deze weg en ga na nr. 22 rechstaf**
- **Volg dit pad bijna tot het eind, bij huisnummer 2 linksaf.**
- **Eerste pad rechtsaf, volg het grasveld richting de oude spoordijk.**
- **Over de oude spoordijk rechtdoor richting perron!**

1 Het Perron

kaart

Het plein het Perron is in 2017 van een statisch plein (bloembakken/parkeerplekken) omgetoverd in een plein waar makkelijker evenementen gehouden kunnen worden. Dit mede op verzoek vanuit het dorp. Een groep bewoners, samenwerkend onder de noemer Karakteristiek Groen Valthe kwam met een aantal aanbevelingen welke door Plaatselijk Belang Valthe zijn omarmd en uitgevoerd. Breng de historische context van de [Noordoosterlocaalspoorweg Maatschappij \(NOLS\)](#) terug in het dorp was de opdracht. Het plein is nu open voor activiteiten, middels het stootblok en de spoorrails/slagbomen en de informatieborden is de historie van deze plek geborgd. Deze spoorlijn is in 1903 in gebruik genomen en liep van Zwolle, Ommen tot aan Stadskanaal, deze lijn was 107 kilometer lang.

2 Valterschans

kaart

De Valtherdijk, een verbindingsweg door het grote ontoegankelijke veenmoeras tussen de Hondsrug en Westerwolde had een grote strategische waarde. Net als Boertange was de Valtherschans van grote waarde voor de verdediging vanuit het oosten, in dit geval de bisschop van Munster, “Bommen Berend”.

In 1621 is een redoute gebouwd een eenvoudig gewoonlijk vierkant verdedigingswerk, later, in 1628 is deze omgezet naar een heuse schans. Uiteindelijk is er nooit gevochten bij de Valtherschans maar de dreiging van de vesting heeft wel invloed gehad op de militaire strategie rondom het beleg van Groningen. In 1848 was de schans al lange tijd niet meer in gebruik, langzaam is deze uiteengevallen in het landschap en

verdwenen. Mede door het initiatief van Plaatselijk Belang Valthe is een gedeeltelijk herstel van de schans gerealiseerd in 2022 en er wordt nog hard gewerkt aan het op de kaart zetten van deze toch bijzondere status van dit oude verdedigingswerk.

3 Grafheuvel

kaart

Deze grafheuvel in de dorpskern van Oud-Valthe is nooit onderzocht. Een deel ervan is in het verleden wel afgegraven. In de heuvel is een pakket veldstenen verwerkt. De heuvel dateert uit de vroege-Bronstijd. Tussen 2000 en 166 v.Chr.

4 Oude molen

kaart

In 1879 is op deze plek een molen gebouwd, een achtkantige beltmolen zoals er nu nog er

in Weerdinge staat. Daar de molen in 1925 in zeer slechte staat verkeerde werd hij in 1926 ontwiekt en later afgebroken.

Leuk bericht uit het kerkkrantje van 1976; Toen wij an het graven waren achter de meul vunden wij doar in een erpelgat een vat vol roodbruin poeder. Wij noar de veldwachter! Toen bleek dat het gemalen rode bakstienen waren. Dizze waren in de meulen maolen en weur as cacaupoeder naor Duutslan smokkelt in de eerste wereldoorlog!

5 **Schaopkoel/knoflookpad** kaart

De Schaopkoel was een natuurlijke dobbe en werd gebruik om schapen te wassen voor hun jaarlijkse scheerbeurt. De scheper seinde de hoornboer in dat de schapen naar de brink moesten komen. Een voor een werden de schapen in het water gedreven door de wassers. De schapenwol werd goed gewassen en gespoeld. Aan de andere kant van de kuil werd het schaap weer op het droge geholpen. Tijdens de pauze werd vaak een 'buursborrel' gedronken. Uit de omliggende dorpen en de veengebieden kwamen de boeren naar Valthe om hun schapen te wassen. Rond 1860 betaalden ze 5 cent per schaap aan de Boermarke.

De knoflookpad

De knoflookpad is een bijzondere pad. Hij heeft grote graafknobbels op zijn achterpoten. Daarmee kan hij zich achterwaarts ingraven, tot wel 1 meter diep! Hij komt voor in zandgebieden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. Er zijn nog maar heel weinig knoflookpadden in Nederland.

6 Engelsveenbos

kaart

Hier loopt u door een jong aangeplant bos met een kleine poel. Een prachtig rustpunt, niet alleen voor de recreant maar zeker ook voor de dieren. Loop rustig en bedwing uw stem, de kans is zeer groot dat u reeën kunt zien!

7 Karrensporen

kaart

In het gebied waar u nu doorloopt, een overblijfsel van uitgebreide heidevelden tussen Exloo, Valthe en Odoorn zijn verschillende dalen en ruggen te zien. Het zijn oude karrensporen, gevormd in de tijd dat er nog geen verharde of gebaande paden waren. Het maakte deel uit van een route tussen Valthe en Exloo.

8 Grafheuvel Eppiesbergje kaart

Dit is de enig overgebleven grafheuvel van een groot grafveld dat vanaf de Nieuwe Steentijd op deze plaats is aangelegd. Hij is opgeworpen in de tijd van de enkelgrafcultuur (ca. 2850-2450 v.Chr.) als laatste rustplaats

voor een belangrijke man of vrouw. Dit grafveld maakte deel uit van een snoer van begravingen (hunebedden, grafheuvels en urnevelden) tussen Emmen en Odoorn. Ze geven aan waar in de prehistorie een route over de Hondsrug liep. Het Eppiesbergje is in 1937 onderzocht door de beroemde Groningse archeoloog A.E. van Giffen.

9 Hunebed D34 kaart

Er is nu niets meer van te zien maar tot halverwege de negentiende eeuw lag dit hunebed aan de rand van een drassige laagte; het Valthermeer. Dat moeras is sindsdien ontwaterd en omgezet in akkerland. De bouwers van dit hunebed zullen deze plek zeker met opzet hebben uitgekozen.

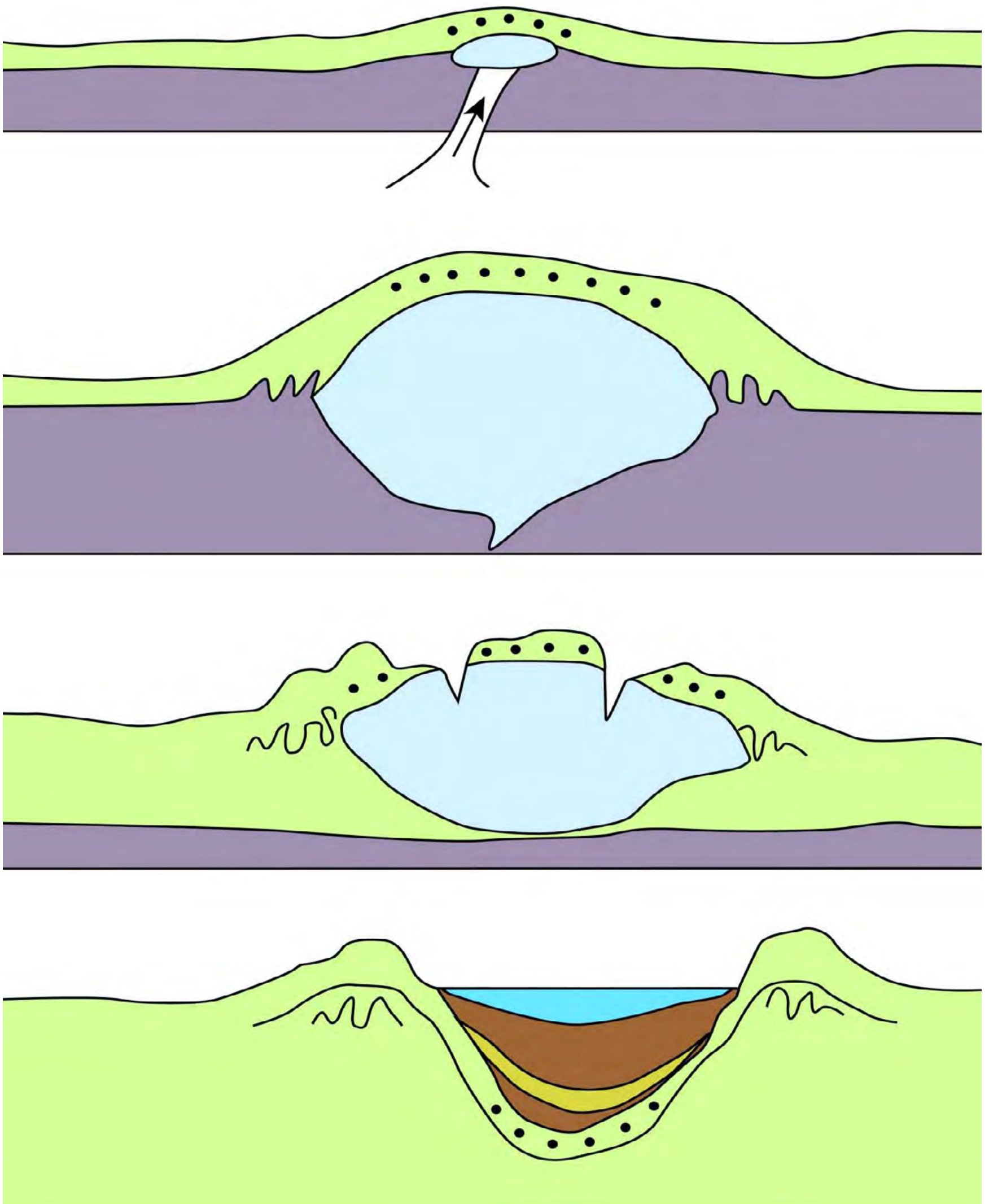
Waterrijke plekken, zoals moerassen en beekdalen, hadden voor de prehistorische bewoners een bijzondere betekenis. Daar zijn allerlei opvallende vondsten gedaan, zoals hoorns van koeien en grote prachtig gemaakte vuurstenen bijlen. Archeologen denken dan ook dat deze mensen op deze plekken in contact probeerden te komen met hogere machten.

10 Pingoruïne

kaart

Het meertje waar in het verleden hunebed D34 aan heeft gestaan is ontstaan door 'lenzen' van bevroren grondwater, die uitzetten en de grond erboven opdrukten. Zo'n ijsheuvel noemt met een pingo. Toen de temperaturen stegen en de ijslens smolt, bleef een cirkelvormig meertje over. Geologen noemen zo'n meertje een pingoruïne.

11 Hunebed D35

kaart

Van dit hunebed is nog maar de helft van de oorspronkelijke stenen over. Er hebben nooit opgravingen plaatsgevonden. Het staat aan de rand van een vroegere waterplas. Deze zijn ontstaan in de laatste ijstijd, tussen ca 30.000 en 15.000 jaar geleden.

Als u richting het onderduikershol loopt is het ook mogelijk het monument de schaar en de locatie van het tweede onderduikershol te bezoeken. Na verraad op 29 september 1943 ontvluchtten 12 tot 14 joden halsoverkop hun zo veilig gewaande eerste onderduikershol. Hier in het tweede hol was men veilig tot 11 april 1945, toen Valthe door Poolse troepen is bevrijd.

12 Onderduikershol

kaart

In de zomer van 1943 begon de Duitse bezetter met de deportatie van Nederlandse joden naar het doorgangskamp Westerbork.

Kippenboer Bertus Zefat had zijn bedrijf aan de rand van het Valtherbos. Hij verborg in een van zijn kippenschuren joodse onderduikers. Toen dit te gevaarlijk werd, kwam hij op het idee in het bos een ondergronds hol te maken.

AALTJE EN BERTUS ZEFAT

Bertus Zefat zorgde met een groep mensen (de Zefatgroep genoemd) voor eten en drinken.

Na verraad op 29 september 1943 is de groep ondergedoken joden gevlucht naar een nieuwe locatie, 400 meter verder in het bos.

Al deze joodse mensen hebben, door de hulp van de Zefatgroep de verschrikkingen van de oorlog overleefd.

13 Oud-Valthe

kaart

Het dorp Valthe bestaat uit twee gedeelten, het oude deel dat uit vrijstaande boerderijen bestaat en een jonger deel dat in de jaren '30 van de 20 ste eeuw ten oosten van het oude dorp ontstond aan de vroegere Noord Ooster Lokaal Spoorweg (NOLS). Oud-Valthe heeft zijn agrarische karakter behouden. Tot in de 20 ste eeuw leefde de bevolking uitsluitend van de landbouw. Daarnaast werden er schapen gehouden en ook rundvee. Veel van de tegenwoordige boerderijen stonden er toen al. Ze dateren uit de 18e en 19e eeuw.

FOTO:

14 Hunebedden D36 en D37 'Valther tweeling'

kaart

Hunebedden zijn prehistorische grafmonumenten die zijn opgebouwd van grote zwerfstenen. Ze zijn gebouwd tussen 3400 en 3100 v Chr door mensen van de Trechterbeker

cultuur. Oorspronkelijk lag over ieder hunebed een aarden heuvel waar alleen de grote 'dekstenen' bovenuit staken. Er hebben in Drenthe, Groningen en Overijssel zeker 80 hunebedden gestaan. Vroegere generaties hebben om allerlei redenen hunebedden geheel of gedeeltelijk gesloopt.

In het verleden dacht men dat de hunebedden door reuzen moesten zijn gebouwd, hunen betekent reuzen. Maar het is al lang bekend dat de grote stenen met tamelijk eenvoudige hulpmiddelen en een klein aantal mensen kunnen worden verstouwd en opgestapeld.

15 Smeltwaterdal Kampervenen

kaart

In het begin van de laatste ijstijd, omstreeks 120.000 jaar geleden, stroomden ieder voorjaar grote hoeveelheden smeltwater naar de

lager gelegen gebieden ten oosten en westen van de Hondsrug. Zo ontstonden talrijke smeltwaterdalen. Het smeltwaterdal de Kampervenen voerde het water af op het dal van de Hunze.

16 **Lost Wings '40-'45**

kaart

Langs de oude spoorbaan, vlakbij het Perron vind u het herinneringsbord voor de neergestorte bommenwerper: B-24J Liberator 42-99966. Op 7 juli 1944 vertrok de B-24 vanuit vliegbasis Shipdham voor een bombardement op de Duitse vliegtuig-fabrieken van Junkers-Zweigwerke in Bernburg. Boven het doel werd de B-24 aangevallen door Duitse jachtvliegtuigen en raakte zwaar beschadigd. Rond 11:00 uur stortte het vliegtuig als gevolg van brand op deze plek in Valthe neer.

De negen bemanningsleden wisten met hun parachute het toestel te verlaten. Twee bemanningsleden kwamen om, zes werden krijgsgevangen gemaakt en een wist te ontsnappen. www.tracesofwar.nl

Nog een ommetje wandelen?

- Valther-ommetje rood, 4 km →
- Valther-ommetje groen, 10 km →
- Valther-ommetje blauw, 8,5 km →
- Valther-ommetje oranje, 11 km →

Overnachten in Valthe

Valthe heeft prachtige vakantie accommodaties beschikbaar voor liefhebbers van rust en ruimte. Een paar dagen er even helemaal tussenuit! Je verblijft midden in de natuur in een huis dat van alle gemakken voorzien is. Je kunt de accommodaties in Valthe rechtstreeks boeken via www.valthe.nl/overnachten/

Teksten: Bestemming Borger-Odoorn

Coördinatie: Roel van der Veen

Topografie: BRT Achtergrondkaart © Kadaster/
OpenStreetMap (CC BY 4.0).

Vormgeving: Smartmobiletour.nl